

ULUSLARARASI SEMPOZYUM
INTERNATIONAL SYMPOSIUM

DÜNYADA MEVLÂNÂ İZLERİ
ON THE TRACES OF MAWLÂNÂ JALÂL AL-DÎN RÛMÎ
IN THE WORLD

13-15 Aralık 2007 / December, 13-15, 2007
KONYA / TÜRKİYE / TURKEY

BİLDİRİLER/PAPERS

KONYA / 2010

SÜ Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları:

Yayın No: 5
Bildiriler Serisi No: 2

ISBN 978-975-448-195-2

- * Kitapta yer alan bildirilerin bilim ve dil sorumluluğu yazarlarına aittir.
- * Bildiriler sunum sırasına göre kitapta yer almıştır.
- * Kitaptaki yer alan bildiri metinlerinden kaynak göstermek şartıyla alıntı yapılabilir.

Baskı: Selçuk Üniversitesi Matbaası
KONYA / 2010

* Bu Bildiri kitabı SÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından "SÜ Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi Mevlâna Kitaplığı-Kitap Yayını" başlıklı 09301001 numaralı Altyapı Projesi çerçevesinde desteklenmiştir.

© Selçuk Üniversitesi
Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi
www.mevlana.selcuk.edu.tr
e-mail: mevlana@selcuk.edu.tr

TÜRKKAD'IN OLUŞUMUNDA HZ. MEVLÂNA'NIN TESİRİ

Cemalnur SARGUT*

ÖZET

TÜRKKAD'ın Hz. Mevlâna ile buluşması derneğin kurucusu ve isim annesi olan muhterem Sâmiha Ayverdi'nin Mevlâna'ya olan derin sevgi ve hayranlığı sayesinde. Bu hayranlığın kaynağı ise hocası 20. asrın büyük mutasavvıf ve eğitimcisi Ken'an Rifâî'dir. Ayverdi yazdığı eserlerde, yaptığı bütün işlerde ve kurduğu bütün kurumlarda Mevlâna ve devrin Mevlâna'sı olan Ken'an Rifâî'yi örnek almıştır. Bu iki mutasavvıfın rehberliğinde, terör ve sıkıntı devri olan 60 ve 70'ler Türkiye'sinde faaliyete geçirdiği TÜRKKAD Türk Kadınları Kültür Derneği, İstanbul Fetih Cemiyeti ve en önemlisi günümüz kültürüne hizmetleriyle damga vuran *Kubbealtı Akademisi Kültür ve San'at Vakfı* ile şuurlu nesiller yetiştirmiştir. TÜRKKAD'ın kuruluş amacını, devrin ihtiyacı olan tasavvuf terbiyesinin artık vakıflar ve dernekler çatısı altında akademik düzeyde lâfla değil hâl ve hizmetle anlatılmalıyız diye belirtmiş, bu konuda hanımların önemini de mutasavvıfların özellikle Mevlâna'nın ve Ken'an Rifâî'nin kadına bakışından yararlanarak vurgulamıştır.

Cumhuriyet'ten sonra Hz. Mevlâna'yı anma törenlerinin ilk kez başladığı 1953 yılının Aralık ayında Sâmiha Ayverdi Konya'ya davet edilmiş ve yanında hocasının ve kendisinin öğrencilerinden bazıları, eski Mevlevîler, semâzenler ve bir de mutrıp hey'eti ile bir küçük tören tertiplenmiştir. 1955'ten 1963'e kadar Konya'da Sâmiha Ayverdi ve öğrencileri Âyin-i Şerife bizzat katılmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Sâmiha Ayverdi, Ken'an Rifâî, Mevlâna, tasavvuf terbiyesi, kadın, Cumhuriyet, Mevlevî, semâzen, mutrıp hey'eti, Âyin-i Şerif, Nezihe Araz, Safiye Erol, Sofi Huri, Meşkûre Sargut

* TÜRKKAD İstanbul Şubesi Başkanı

THE INFLUENCE OF MAWLÂNÂ IN THE ESTABLISHMENT OF TURKKAD

ABSTRACT

TURKKAD's acquaintance with Mawlânâ is owing to the honorable founder of TURKKAD, Samiha Ayverdi's profound love and respect towards Mawlânâ. And the source of this admiration is her teacher Ken'an Rifai; the great Sufi teacher of 20th Century. Ayverdi took the example of Mawlânâ and Ken'an Rifai, who is the Mawlânâ of this century, in all of her writings, works and the institutions she founded. In the period of 60s and the 70s known as the years of terror and distress, it is with the guidance of these two Sufi teachers that she brought up conscious generations through establishing *TURKKAD (Turkish Women's Cultural Association)*, *Conquest Society of Istanbul* and the most important of all; *Kubbealti Academy and the Foundation of Culture and Arts*, which is very important with its contribution to the present day culture.

She has pointed out the goal for the establishment of TURKKAD by saying, "We should not express the need for Sufi education through words but rather through practice and service at the academic level and under the framework of foundations and associations." She has emphasized the importance of women in this matter by making use of the Sufis' -mainly Mawlânâ and Ken'an Rifai's- attitude toward women.

Ayverdi was invited to Konya in December 1953, when the commemoration ceremonies for Mawlânâ took place for the first time. A small ceremony took place with the attendance of the students of her teacher's and hers, early Mavlavi's, whirling dervishes and a musical performance group. Ayverdi and her students attended the *Semâ* (whirling of dervishes) ceremony between 1953 and 1963 in Konya. Besides, Nezihe Araz, Safiye Erol, Sofi Huri and Meşkure Sargut, who is one of the founders of TURKKAD, were also invited to Konya at different occasions to talk about Mawlânâ.

The Sufi attitude which our teacher has acquired from Mawlânâ and Ken'an Rifai and practiced as a way of life, forced us to introduce this understanding both to ourselves and to the world by serving as the president of this honorable institution which we have taken over. With this aim, we have been participating in various local and international conferences about Mawlânâ and Sufism. Through the international conferences we organize, the films we produce and an ongoing interactive DVD project about Mawlânâ we aim to carry out, we are trying to understand, to live, to learn and to teach Mawlânâ.

Key Words: Mawlânâ, TURKKAD, Cemalnur Sargut, Ken'an Rifai, Sufi education, practice and service at the academic level, commemoration ceremonies for Mawlânâ, Mavlavi, musical performance (*nutrip*) group. Nezihe Araz, Safiye Erol, Sofi Huri, Meşkure Sargut, Sufi attitude.

TÜRKKAD'ın Hz. Mevlâna ile buluşması derneğin kurucusu ve isim annesi olan muhterem Sâmiha Ayverdi'nin Mevlâna'ya olan derin sevgi ve hayranlığı sayesinde. Bu hayranlığın kaynağı ise hocası 20. asrın büyük mutasavvıf ve eğitimcisi Ken'an Rifâî'dir.¹ Sâmiha Ayverdi'nin Mevlâna ve Mesnevî'si ile tanışmasında ve derinden bir alâka ile incelemesinde, bu konudaki bütün çalışmalarında hocasının büyük tesiri vardır. Öyle ki genç yaşta başlayan alâka gittikçe derinleşerek devam etmiş hatta bu büyük mutasavvıf edebiyatçının yazı hayatına da başlangıç vesilesi olmuştur.²

Hocasının "O şiir güzeldir, mûsikî güzeldir, Allah güzeldir, O güzeller güzeldir" ³

diye söze getirdiği Mevlâna hakkındaki düşünceleri Sâmiha Ayverdi tarafından 1951'de Ken'an Rifâî'nin vefatından sonra, Nezihe Araz, Safiye Erol ve Sofi Huri ile birlikte yazdıkları "Ken'an Rifâî ve 20. Asrın Işığında Müslümanlık" adlı kitapta vurgulanmıştır. Sâmiha Ayverdi Ken'an Rifâî'yi anlatırken, Onu tanımak için Mevlâna'dan örnekler verir ve adeta bu iki büyük insanın duygu, düşünce ve eğitim metotları gibi birçok noktada aynılaşacak kadar birleştiklerini beyân eder.⁴

Ken'an Rifâî, mürşitliğine Mevlâna'nın Mesnevî'sini şerh ederek başlamış, bu şerhler ise ne yazık ki sadece bir cilt olarak Sâmiha Ayverdi, Nezihe Araz, Safiye Erol, Sofi Huri ve Nihad Sami Banarlı'nın çalışması ile yayınlanmıştır. Bu Mesnevî şerhi sadece bir cildi ihtivâ etmesine rağmen ilâhiyatçılar ve mutasavvıflar tarafından en önemli dört şerh arasında sayılır.

Sâmiha Ayverdi, hemen hemen bütün eserlerinde Hz. Mevlâna'dan bölümler alır. Meselâ 1939'da yazdığı *Batmayan Gün* adlı eserinde romanın kahramanı İrfan Paşa'nun defterinden MCR rumuzuyla bölümler aktarır.

Dost kitabının önsözünü yüce Mevlâna'nın buyurduğu gibi "Güneşi de yere indirseniz ancak anlayan anlar, inanacak olan inanır vesselâm" ⁵ diye notlar.

¹ Aysel Yüksel, 29.9.2007 tarihli Manisa'da Uluslararası Türk ve Tasavvuf Kültürü ve Mevlâna Sempozyumunda "Sâmiha Ayverdi'de Mevlâna" başlıklı konuşma

² Aysel Yüksel, Age.

³ Sâmiha Ayverdi, *Âbide Şahsiyetler*, s. 11, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 2006, 4. baskı

⁴ Aysel Yüksel, Age.

⁵ Sâmiha Ayverdi, *Dost*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 2007, 4. baskı

Bağ Bozumu'nda ise söze Mevlâna ile başlamak istiyorum der⁶. Bu çıkan 40 eseri içinde sadece bir iki örnektir.

Cumhuriyet'ten sonra Hz. Mevlâna'yı anma törenlerinin başlaması 1953 yılına rastlar. 1953 yılının Aralık ayında Sâmiha Ayverdi Konya'ya davet edilir. Yanında hocasının ve kendisinin öğrencilerinden bazıları, eski Mevlevîler, semâzenler ve bir de mutrip hey'eti getirmiştir. O zamanki Maarif Vekili merhum Tefvîk İleri'nin de hazır bulunduğu bir küçük tören tertiplenir. Ertesi yıl yine Konya'da Kitaplık denen bir binada Sâmiha Ayverdi ve öğrencilerinin de katıldığı konuşmalar ve mûsikî ile Hz. Mevlâna anılır.

1955 yılında ise Mehmet Önder Bey Sâmiha Ayverdi'yi konferansa davet eder, bu davetlerin başlangıç sebebi Yenikapı Mevlevîhânesi'nin son şeyhi Abdülbâkî Efendi'nin küçük oğlu Rûsûhî Bey'in oğlu Bâkî'nin semâ öğrenmek istemesi üzerine en uygun yerin Ekrem Hakkı Ayverdi'nin İstinye'deki yalısı olduğu düşüncesiyle, Mevlevîlerle Ayverdi ailesi arasında kurulan yakın dostluktur.

Bu Mevlevî grubu; Mithat Bahârî (*Bahariye Mevlevîhânesi'nin son şeyhi*), Gavsî Baykara (*Semâzenbaşı, Yenikapı Mevlevîhânesi'nin son şeyhinin oğlu, neyzen ve bestekâr*), Rûsûhî Baykara (*semâzen, şeyhin küçük oğlu*), Abdülbâkî Baykara (*semâzen, Rûsûhî Bey'in oğlu*), Selman Tüzün (*Bahariye Mevlevîhânesi postnişini, semâzen, şeyh Hüseyin Fahreddin Efendinin torunu*), Ahmed Bîcan Kasapoğlu (*semâzen, semâ dedesi*).

Bahir Şereftuğ (*Ken'an er-Rifai'nin evlâtlarından, semâ dedesi*), Saadeddin Heper (*kudümzen başı, bestekâr*), Hopçuzade Şakir Efendi (*kudümzen*), Halil Can (*neyzen başı*), Osman Dede

(*halile-zen*), Niyazi Sayın (*neyzen*), Ulvi Erguner (*neyzen*), Cahid Gözkan (*rebabi, tanburi*), Hulusi Gökmenli'den (*naathan, âyinhan, gazelhan*) oluşmuştur. Aşr-ı Şerîfî ise büyük *Mevlûthan* Kâzım Büyükaksoy okurlardı.

1955'te yarım olarak icra edilen Âyin-i Şerîf ve Ayverdi'nin konuşmasıyla tören neticelenir.

1955'ten itibaren Konya'da Ken'an Rifâî ve Sâmiha Ayverdi'nin öğrencileri olan bu grup: Orhan Büyükaksoy, Özcan Ergiydiren, Siret Kaytaç, Erol Olgaç, Bayram Yüksel, Ömer Yılmaz, Erhan Altıntaş, Zeki Ermumcu ile Afyon Mevlevî hanesi postnişini Enver Çelebi ve evlâtları, Sivas Rifâî Şeyhi ve evlâtları katılırlar ve Âyin-i Şerîf icrâ ederler.

⁶ Sâmiha Ayverdi, *Bağbozumu*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 2005, 2. baskı

Bu tarihten 1963 senesine kadar Sâmiha Ayverdi ve öğrencileri Âyin-i Şerîfe bizzat katılırlar.

1963'ten sonra Mevlevîler âyinlerini kendileri yapmak istediklerinden diğer gruplar, başka şehirlerde âyinler yapmışlardır.⁷

Konya Turizm Cemiyeti adına 1955'te Mehmet Önder ve daha sonra Feyzi Halıcı da âyinin yanı sıra Sâmiha Ayverdi'yi konferansa davet ederler.⁸ Bu konferanslardan ilk dördü Kültür Bakanlığı tarafından baskısı yapılan *Âbide Şahsiyetler* kitabında neşredilmiştir.⁹

Bütün bu yazılarında Mevlâna'nın îman ve kültür hayatımızdaki önemi, tesirleri, tasavvuftaki yeri, terbiyeciliği ve terbiye metodları, eserleri, asırlar boyu Mevlâna'ya duyulan ihtiyaç, dünyanın ve bizim bu büyük düşünürüne olan vefâ borcumuz gibi hususlar üzerinde durarak, bu konulardaki görüşlerini bildirir.¹⁰

Sâmiha Ayverdi haricinde, Nezihe Araz, Safiye Erol, ve Sofi Huri hanımlar da konuşmalar yapmışlardır ve ayrıca TÜRKKAD'ın kurucularından, mutasavvıf, yazar Meşküre Sargut da 1987'de Konya'ya davet edilmiş ve Selçuk Üniversitesinde "*Hz. Mevlâna'da Aşk*" konulu bir konuşma yapmıştır.

Sâmiha Ayverdi'ye göre 13. asır Anadolu'sunun kanlı ve buhranlı coğrafyası üstünde Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî gibi rehber ve önde giden insanlar olmasaydı belki de dünyaya parmak ısırtan bir Osmanlı medeniyeti ve hâkimiyeti olmazdı.

Sâmiha Ayverdi yaptığı bütün işlerde ve kurduğu bütün kurumlarda Mevlâna ve devrin Mevlâna'sı olan Ken'an Rifâî'yi örnek almıştır.

Bu iki mutasavvıfın rehberliğinde, terör ve sıkıntı devri olan 60 ve 70'ler Türkiye'sinde faaliyete geçirdiği *TÜRKKAD Türk Kadınları Kültür Derneği*, *İstanbul Fetih Cemiyeti* ve en önemlisi günümüz kültürüne hizmetleriyle damga vuran *Kubbealtı Akademisi Kültür ve San'at Vakfı* ile şuurulu nesiller yetiştirmiştir.

⁷ Özcan Ergiydiren'in hatıraları

⁸ Aysel Yüksel, 29.9.2007 Manisa'da Uluslararası Türk ve Tasavvuf Kültürü ve Mevlâna Sempozyumunda yaptığı konuşma

⁹ Sâmiha Ayverdi, *Âbide Şahsiyetler*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 2006, 4. baskı

¹⁰ Aysel Yüksel, Age.

Büyük edebiyat tarihçisi Nihad Sâmî Banarlı, “Günlük hayatın en basit hadiselerini dahi değerlendirip mânâlandırılan iki büyük veli gördüm Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî ve Ken’an Rifâî” diyerek hakikî mutasavvıf ve kâmil insanın hayatının her anını günün şartları içinde hizmetle geçirdiğine örnekler vermiştir.¹¹

Sâmiha Ayverdi, Mevlâna’nın kullandığı metodu şöyle anlatmıştır: “Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî insan ruhunun şematik çatısını bütünüyle görüp onun sakat, bozuk, kusurlu taraflarına feraset ve kudretle parmak koymuş, mânevî bir operasyonla da iyileştirme yoluna gitmiştir. O bir ruh mimarı, bir san’at ve fikir yapıcısı, bir medeniyet inşacıdır”.¹² “Bu esnâda da kütle terbiyesinde sevgiyi esas almıştır. Onun terbiyeciliği tamamıyla insan tabiatına uygun bir anlayışın mahsûlüdür. Doğrudan doğruya insanoğlunun benliğine el uzatmış azgın, mütecaviz ve yıkıcı enerjiyi alarak bunları aşk ve iman haddesinden geçirip irfan ve fazilet haline gelmesini sağlamıştır.

İktisâdî krizler, askerî ve siyasî hezimetlerle temelleri sallanan cemiyeti tıpkı bozuk ve çürümüş bir malzeme gibi ele alarak ondan yepyeni bir tertip meydana getirmek hünerini göstermiştir.

Ümidi ve dayanağı kaybolmuş toplumlara ilâhî heyecanın, saf imanın, Rabbanî aşkın kapılarını açarak onu ruh sağlığına götürmek, değme kahramanın başaraacağı bir cihad değildir.¹³

Bu görüş ve hocasının daima tekrarladığı “devir hep aynı devirdir” sözü aynı zamanda büyük bir tarihçi olan Sâmiha Ayverdi’yi yönlendirmiş, zor devirde sağlam yapılı insan haline gelebilmemiz için öğrencilerini eğitecek yöntemleri bulmuştur.

TÜRKKAD’ın kuruluş amacını, devrin ihtiyacı olan tasavvuf terbiyesinin artık vakıflar ve dernekler çatısı altında akademik düzeyde lâfla değil hâl ve hizmetle anlatmalıyız diye belirtmiş, bu konuda hanımların önemini de mutasavvıfların özellikle Mevlâna’nın ve Ken’an Rifâî’nin kadına bakışından yararlanarak vurgulamıştır. Hakikaten günümüz Türkiye’si bu terbiye metoduna ihtiyaç duymaktadır.

Sâmiha Ayverdi bu konudaki düşüncelerini şöyle anlatır: “Artık bu asrın insanı kendini yalnız et, kan ve kemikten ibaret bir mahlûk olarak görmek, onun için de sadece etine ve kemiğine hizmet etmek dalâleti içindedir, bu yüzden de

11 Sâmiha Ayverdi, *Dost*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 2007, 4. baskı.

12 Sâmiha Ayverdi, *Âbide Şahsiyetler*, s. 29, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 2006, 4. baskı.

13 Sâmiha Ayverdi, *Âbide Şahsiyetler*, s. 29-30, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 2006, 4. baskı.

hâmil olduğu gerçekleri arayıp sormaz ve hatta seçemez olmuştur. Netice itibâriyle kendi kendine yabancı hatta düşman kesilen bu insan sevgiyi unutmuş, imandan, ihlâstan habersiz kalmış, sonunda da üstüne çöken egoizme teslim olarak onun emrinde dünyaya meydan okuyan bir dev haline gelmiştir.

Hâlbuki insan tabiatında köle ve emir kulu kalmaya mahkûm hisler vardır. Kin, nefret, intikam, yalan ve iftira gibi. Cemiyetler ne vakit bu kölelere hürriyet tanıyıp başıboş bırakacak olursa hayat düzeni alt-üst olmaya mukadderdir.

İnsanoğlunun hamurunda müsbet ve menfi duygulara beraberce yer verilmiştir. Yeter ki menfi kuvvetler, müsbet enerjinin hüküm ve kontrolü altında kalsın. Böylece de köleye efendi mevkii verilmesin. Bu idrake yalnız biz Türkler değil, bütüin dünya muhtaçtır der." 14

Hocamızın, Mevlâna ve Ken'an Rifâ'î'den öğrendiği bu anlayış bizleri devr aldığımız bu ulvî müessesenin başında hizmet ederek hem kendimize hem de dünyaya bu anlayışı tanıtmak mecburiyetine ilettiler.

TÜRKKAD İstanbul Şubesinin 2000 yılından itibaren Hz. Mevlâna ile ilgili çalışmaları:

2000 ve 2002'de Amerika'nın North Carolina eyaletinde Hz. Mevlâna'yı anmak üzere yapılan toplantılarda *Mevlâna'nın kadına bakışı ve Mesnevî hikâyelerinin iç manaları* başlıklı konferanslar verilmiştir.

2001'de, Barış Manço Kültür Merkezinde Hz. Mevlâna'da *Hoşgörü ve Evrensel Düşünce*;

2001 Ramazan ayında Samanyolu Televizyonunda *Mevlâna Hazretlerinin yaşantısı*;

2002'de North Carolina'da Duke Üniversitesinde *İslâm Tasavvufunun Hz. Mevlânaca değerlendirilişi*;

9.5. 2002'de Caddebostan Kültür Merkezinde *Mevlâna ve Evrensel Düşünce* konuşması;

¹⁴ Sâmiha Ayverdi, *Âbide Şahsiyetler*, s.26, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 1976.

24.11.2002'de Semâ'nun manasını anlatan "*Dinle*" adında bir kısa film hazırlanarak Şeb-i Arûs törenleri münasebetiyle Kadıköy Cafer Ağa Spor Salonu'nda ayinden önce gösterilmesi;

4.4.2003'te Koç Üniversitesi ve Maastricht Üniversitesinin ortaklaşa düzenlediği "*Avrupa Birliği: Türkiye'ye önyargısız bir bakış*" konulu konferansta kapanış konuşmasında Hz. Mevlâna'nın hoşgörüsü anlatıldı.

2.10.2004'te Londra'da Wembley Stadında çeşitli dinlere mensup din adamlarının da katıldığı bir programda Dinle filmi izletilerek Hz. Mevlâna anlatıldı.

26.11.2004'te Frankfurt Goethe Üniversitesinde Hz. Mevlâna'nın *Kadın anlayışı*;

28.11.2004'te Dortmund'da Atatürkçü Düşünce Derneği'nde Hz. Mevlâna'nın *tasavvuf anlayışı*;

17.12.2004'te Kanal Türk'de Hz. Mevlâna'nın *Kadına Bakışı*;

23.11.2005'te Almanya Frankfurt St. Mary-Ann Katolik kilisesinde *İslâm Tasavvufuna Mevlâna'nın bakışı*;

2005 Ramazanında 30 gün boyunca Expo Channel'da *Mesnevî Şerhi*;

2006'da bu program yine aynı kanalda tekrarlanmıştır.

15.12.2005'te Malezya'da Kuala Lumpur Üniversitesinde *Mevlâna'nın kadına bakışı*;

17.12.2005'te İstanbul Büyükşehir Belediyesi işbirliği ile TÜRKKAD İstanbul şubesi, "*Hazreti Mevlâna'da Buluşma*" başlıklı uluslararası bir sempozyum düzenlemiştir.

Prof. Dr. Mahmud Erol Kılıç, Doç. Dr. Franklin Lewis, Prof. Dr. Turan Koç, Doç Dr. Shahram Pazouki, Nur Artıran, Doç. Dr. Paul Ballanfat, Dr. Semih Ceyhan, ve Dr. Yanis Eshots toplantıya konuşmacı olarak katılmışlardır.

19.12.2005'te Fatih Belediyesi ve TÜRKKAD *Mevlâna günü* organize ettiler.

24.12. 2005'te Ankara'da Türkiye Diyanet Vakfı'nda Tasavvuf Geleneğinde Kadın ve Hz. Mevlâna'da kadına bakış panelinde *Hz. Mevlâna'nın kadına bakışı* anlatıldı.

27.12.2005'de Biltek Koleji'nde *Hz. Mevlâna'nın önemi* anlatıldı.

28.2. 2006'da Chapel Hill'deki North Carolina Üniversitesinde *Tasavvuf ve Mevlâna'da Kadına Bakış*;

2.3.2006'da yine aynı üniversitede *Hz. Mevlâna'nın Mesnevî'sinin ilk hikâyesi ile Yusuf ile Züleyha hikâyesinin karşılaştırılması* anlatıldı.

9.9.2006'da Amerika Arizona Fenix'de *Hz. Mevlâna'nın Ölümüne ve Yaşlılığa Bakışı*;

5.12.2006'da İstanbul Green Park Otel'de Lions Klübü Ataşehir şubesinin düzenlediği bir toplantıda *Mevlâna ve Semâ'nın manası* anlatıldı;

15.12.2006'da Prof. Mahmud Erol Kılıç'ın "*Aydın Bakışı*" programında *Mutasavvif Kadınlar ve Mevlâna'nın kadına bakışı*;

Mevlâna yılı dolayısıyla Maltepe Belediyesi ile birlikte ayda bir defa tertip edilen *Gönül Sohbetleri*;

28.2.2007, *Hz. Mevlâna'nın Tasavvuf Anlayışı*, Konuk: *Prof. Dr. Mahmud Erol Kılıç*

19.3.2007, *Mevlid Kandili Konseri ve Semâ Merasimi* (Akis Topluluğu)

19.4.2007, *Hız. Mevlâna'nın İslâm Anlayışı ve Peygamber Aşkı*,

Konuk: *Yrd. Doç. Dr. Emin Işık*

5.5.2007, *Batının Hız. Mevlâna'ya Bakışı*,

Konuklar: *Prof. Dr. Carl Ernst, Doç. Dr. Omid Safi, Dr. Cangüzel Zülfişar.*

6. 5. 2007, Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul, *Hız. Mevlâna ve Kadın* konulu uluslar arası sempozyum;

Yurt içinden ve dışından şu isimler katılmıştır: *Esin Çelebi, Prof. Dr. Emine Yeniterzi, Prof. Dr. William Chittick, Prof. Dr. Sachiko Murata, Prof. Dr. Carl W. Ernst, Doç. Dr. Omid Safi, Nur Artıran, Camille Helminski, Prof. Dr. Mahmud Erol Kılıç.*

29.9.2007. Manisa Mevlevîhânesi'nde, *Uluslararası Türk ve Tasavvuf Kültürü ve Mevlâna Sempozyumu, Mevlâna ve Akıl* konulu konuşma;

27.10.2007. Almanya, Frankfurt, Dom Kilisesi, *Mevlâna Konferansı*

31.10.2007, Arnlem, Hollanda, *Hız. Mevlâna konuşması*

1.11.2007 Hollanda, Avrasya Vakfı tarafından Lahey Devlet Kütüphanesinde düzenlenen *Mevlâna Konferansı*;

Münferit konferans ve sempozyumların dışında pek çok radyoda TÜRKAD adına Hız. Mevlâna ve onun değişik konulara bakışı ile ilgili radyo programlarına konuk olunmuştur.

Sonsöz:

İnsanlık âlemini, kendi inançlarını reddetmeden birleyen ve birleştiren, hoşgörüyü hayat felsefesi yapan, asırları ilmi, aşkı ve mânâsı ile aydınlatan yüce sultan Mevlâna'nın günümüz sorunlarına birebir cevap verip, insanı maddeten ve mânânen sihhate kavuşturan sûfi bakışını daha iyi anlayabilmek ve ülkeler arasındaki din, dil, ırk, mesafe ayırımlarını kaldıran hoşgörüsünü yaşayabilmek amacıyla Mevlâna senesi olarak kabûl edilen bu yılda tanıtımını yapacağımız eseri hazırlamayı vazife bildik.

Hazırlayacağımız eser, 3 DVD'den oluşuyor.

DVD1 / Hz.Mevlâna'yı anlatan 60 dakikalık belgesel film

Mevlâna'nın bize reçete olan yaşam tarzının çok iyi anlaşılması ve yaşanır hale gelebilmesi için hayatını belirleyen olayları ebru, minyatür gibi geleneksel Türk sanatlarıyla ve animasyonla anlatacağız. Filmde, Hz. Mevlâna ile ilgili çalışmalar yapmış 20 kadar yerli ve yabancı, konusunda uzman büyük mutasavvıf bilim adamının yorumlarına yer vereceğiz.

DVD2 / İnteraktif DVD-Rom

Bugüne kadar hiç yapılmamış kapsamda hazırlayacağımız bu DVD'nin büyük bir hizmet olacağına inanıyoruz. DVD-Rom'da Mevlâna'nın eserleri, o eserleri hazırlayan eserleri (*hocası Hz. Şems'in eserleri*), eserlerin sonuçlarını hazırlayan eserleri (*oğlu Sultan Veled'in eserleri*) mümkün olduğu kadar çok dilde sunmayı hedefliyoruz. Bu eserler Hz. Şems'in Makâlât'ı, Hz. Mevlâna'nın Mesnevî, Divan-ı Kebîr, Fîhi Mâ Fîh ve Mecâlis-i Seb'a'sı ile Sultan Veled'in Maârif ve İbtidânâme'sidir.

Hz. Mevlâna'nın hayatından eserlerine kadar hakkında her bilgiye erişilebilecek olan DVD-Rom, ilk etapta İngilizce, Türkçe ve Farsça olarak hazırlanacak, kapsamlı arama yapabilme, çıktı alma gibi birçok özellikler taşıyacaktır.

DVD 3 / Tam semâ âyini ve belgeseli

Mevlâna insanlık âlemine yeni bir bakış getirirken sese, söze ve bütün sanatlara kendi felsefesinin damgasını vurmuştur. Her sanat, özellikle Semâ O'nun yaratıcısıyla olan ilişkisini, atomdan güneş sistemine kadar aynı hakikatin anlatıldığı bu ilişkiyi değişik bir ibadet yoluyla göstermiştir.

Tam bir semâ âyininin yer alacağı bu DVD'de ayrıca;

Ayindeki her bir hareketin, kıyafetlerin ve tüm detayların manalarını açıklayan menüler yer alacaktır.

Bugüne kadar Hz. Mevlâna ile ilgili pek çok eser hazırlandı, pek çok araştırmalar yapıldı. Üç ana başlık halinde sunduğumuz projemizi hazırlarken bizim hedefimiz ise; Hz. Mevlâna'nın en iyi kendi kendini anlatabileceği gerçeğinden yola çıkarak; O'nu yine onun sözleriyle, O'nun yaşayışıyla anlayabilmek, ancak bu yolla felsefesinin hayata geçebileceği yönündeki bilinci arttırabilmektir.

Nihayet hocamız Sâmiha Ayverdi'nin Mevlâna'da benimsediği ve yaşam biçimi hâline getirdiği pek çok husus ve onlara bakış açısının daha iyi anlaşılabilmesi ve günlük hayatımızı ve iç âlemimizi düzeltme yolunda bize ışık tutacak çalışmaların yapılabilmesi için hocamızın planladığı gibi edebiyat, felsefe ve ilahiyat fakültelerinde Mevlâna'nın, Ken'an Rifâî'nin ve Sâmiha Ayverdi'nin Hz. Mevlâna'dan yararlandığı eserlerinin lisansüstü ve doktora tezleri olarak ele alınması için teşvik yarışmaları düzenlenmesi ve dünya üniversitelerinde olduğu gibi Türkiye'de de Mevlâna kürsülerinin açılması en büyük arzumuzdur.

Mevlâna'nın dediği gibi Allah başladığımız işleri bitirmekte yardımcı-mız olsun ve bu faaliyetlerin manası kendimizi dünyaya tanıtmak değil Mevlâna'yı anlamak, yaşamak, öğrenmek ve öğretmek olsun. Âmin.